

ПЕШТАНСКО-БУДИМСКИИ

СКОРОТЕЧА.

(С о а г і е г .)

ПЕШТА.

Четвртакъ

9. Марта 1844

Год. III

ОДА

Ніовомъ Высокопревосходителству

Господану

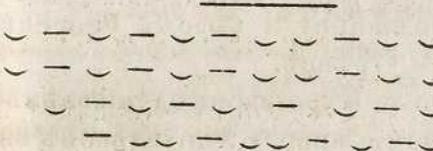
ІОСИФУ РАЯЧИЊУ

Архіепіскому и Митрополіту Србскомъ

„Выспрь пылаютъ Отцевъ, матерей,
чадъ сердца,
Кротцы гласове ихъ въ єд'нѣ сливаются
Днесъ молбѣ; Благодѣю,
Боже! нашемъ ты подаждъ
Ведры многія дни!“

Л. Мѣшицкій кн. II

11. Новембра 1843.

Уинлни гласъ и радостни савъ за родъ
Премилн Србски Фебъ ми ев' донесе
Са зоромъ раномъ. — Там' гдн' с' силин
Велможе царства на земномъ збору

ПРИМѢТВА.

Како су Србске народне новине објавиле, да Ны-
ова Екцеленција, Нашъ Господинъ Архіепіскопъ
и Митрополіт Іосифъ Рајачићъ, на земальскомъ
Сабору за народъ Србски и народна права рев-
ностно ради, и разна миљниа илужине люди и ве-

За общту ползу: целе и државе;
Єднимъ духа образомъ споени
Сви једной цѣли теже радо
Скупљени свойски да раде: Јосифъ

Намъ мили мудро представља давнашњу
Свог' рода жельу! Вене и најячи
У беди духъ; и оро нема
Крепка полета безъ крила перни:
И Србски сынакъ тежи све къ болѣму,
Нѣга ћешъ къ свакомъ добру приволети;
Надвигнут' онъ ће сваку гордость,
То најъ сведоче прадеда наши

Прелепа дѣла: комма дадоше
Леополдъ, Францъ, Терезіа славу, честь! —
Да, Србинъ дато своимъ хоће
Плугомъ по својој орати земљи.

Свак' свомъ се добру, благу и напредку
Весели, сваки сретно рад' живити;
Обиланъ плодъ богату жетву
Приноси; обшта'й а то корысть текъ. —

ликаша присвоити и придобити гледа, да желю
Ньегову и желю народа србског' у томъ подкрепе,
ома самъ на то ово неколико стихова саставио,
и послao Учредничеству Србски народни новини,
па или ние Г. Учредникъ мога писма примјо,
или в томе што друго на путу было, те досадъ
иошъ изышли и пачатани нису.

Ублажит' Царь ће Србски премили родъ!
Онъ срећи путь му прави отворита!
Добра се дѣла ту у храму
Светомъ пресуђую: ту ће с' решит'
И Србског' блага вопросъ, водећи и
Къ величю путь отворити! — Стећев'на
Полеже грдна ветру на якомъ: —
Редкой се промени диве душе

Найвеће: Србе! Јосифъ намъ служит'
Ев' поче крѣпко верно, Србинствуја;
Заменит' онъ ће образъ наши
Предака, оставит' споменъ вечни; —

Врлина та запрема у грудима
Мложине лъуди лъубави заражай,
Развія мекость душе, срца. —
Чуемъ већи немоћне старце онде,

А онде момчадъ несташну зборити
Умилнимъ гласомъ, Србскогъ и Дафниса
Узъ фрулу свою мило певат':
„Живіо дуго Јосифъ, мили

Питомче кротког' Мойсей: светога
Кумира муга Плашчански: умео
Кон в духъ свой с' два зайвећа
Орла сѣдинит' у доба зайбољ! —

Радость се та сваког' Србљана читати
На лицу може, коме в животъ иша',
Тко к' славнишъ дѣлма путь в лепой
Намери отворенъ видит' жели

Спокојињ. духомъ, стра безъ свакога
Подъ ведрињ небомъ, громагди с' не чуе
Нит' стреле люти гласъ, уживај'
Плоде тко вије рад' вышиг' Творца!?

Слобода свакој мила є, обшта и
Любавностъ Око правде гди дошире,
Ту права молба место наја:
Јосифъ велика дѣла Србска

Оправдат' верно, свету на видикъ башъ
Извиши красни завичай дедниства;
Нек' намъ га Богъ поживи само
Здрава и дуго на радость нашу!!
Давидъ Малошевичъ
Пресвтеръ

СЕРБСКІЙ УЧИТЕЛЬ.

(съ Иѣмачкогъ)

Прерађено и Богословскима и Преду-
готовничкима Учительима и Ученицима по
свећено

(одъ Стаматовића.)

(продужение.)

Сматраюћи В.) на наравна и характерска
свойства Учителѣва, то мора имати онъ:1.) побожно и дѣтињско чувство.
Онъ мора за Вѣроаконъ чисто, тошно куца-
юће и одвећь заузето сердце имати; бръ подъ
овимъ само условљење духъ и његове школе
побожанъ ће постати. Само вѣреноповѣдно
чувство у стану є училити, да се у дѣцы
право одушевљињ за високо честитогъ „вос-
питанија“ послованиј роди и напредуе, безъ
кога не само што вѣроакону поучаванъ хла-
дио и бесплодно остае; него јошть и сма-
са друга наука лишава се животворне тошле-
те, немаюћи и найманѣгъ плода и благосло-
ва. Само онда, кадъ є Учитель увѣренъ и за
Вѣроаконъ заузетъ, моћи ће онъ душу уче-
ника свои говорити; бръ оно само, што одъ
сердца излази, путь свой опетъ къ сердцу
излази. Само што се съ правымъ увѣренињемъ
за „воспитание и изображеніе“ чини,
то може на иѣжне душе дѣйствовать. Тако
дакле найглавнѣе є то, да є народнїй Учи-
тель, Христијанске дѣце Учитель, кон в Христи-
јанскомъ побожношћу и вѣромъ непрестано
од шевљињ и угрѣјињ.Ово живо за Вѣроаконъ одушевљињ мо-
расе и у самомъ животу Учителѣвомъ видѣ-
ти: бръ примѣръ и његовъ најболѣ може на
увѣреније дѣчино дѣйствовать. Зато нека се
сваконко Учитель постара, да чистъ предъ
свѣтомъ и изнутрашњимъ своимъ судомъ
буде; да сами и његови примѣри науку и његову
толку; пакъ ће онда текъ извѣстанъ быти,
да ће и његова наука праву користь доносити,
и да ће споменъ и његовъ вѣчнито благосиљињ
быти одъ оны, чије в душе онъ спасао.У найтѣшнѣй свези съ побожношћу стой
чисто, као што є у дѣтета, чувство Учите-
љво, Вѣра и чувство за невиностъ, и чисто-

ту мора душу учителјву обузимати, да онъ може невиност и чистоту поврећене му дѣце или ученика цѣнити, нѣговати и сачувати. Радость међ' дѣцомъ, задовољство у ныјовомъ дружству, мило уплетанѣ у ныјова дѣтињска осѣћања, мышљња и играња јесу главне потребе Учителјве, да на душу дѣтињску съ коришћу дѣјствује. У кругу свое дѣце или ученика држи добаръ Учителј да је срећанъ. Онъ се радо међ' ныјима налази, и безъ сваке гордости ступа у нынино коло, да ји одъ робства одучи. Нигда виткій и претећій Учителјскій прутъ, него отеческе любави и достоинства пуно съ дѣцомъ поступање ону му любавь и почитање добыя, да га ученици нѣгови као рођеногъ свогъ отца сматрати мораю. Тако дакле може онъ и све оно учинити, што је отацъ честитъ са својомъ дѣцомъ у стану извершити онда, кадъ напротивъ сила и одвећь строги закони одъ дѣце или притворне или нечувствене и југунасте ученике чине и робску имъ душу гнѣче. Но и то примѣтити треба, да се Учителј и одъ тога својски чува, како да га прекомѣрна мекоћа сердца сасвићъ тако не подћети, да и самъ онъ одъ разумногъ Учителя противъ свогъ званіја и достоинства дѣтетомъ не постане.

2.) Учителј мора имати достоинство и постојанство. Ако се жели то, да „воспитање“ напредно буде; то преће свега треба Учителј да „почитање“ одъ свои ученика ужива. Ако ли пакъ Учителј самъ одъ свое науке нѣку лакрдију прави, самъ слабости свое одкрива, и у свомъ предавању и владању непристойности и простачства не избѣгава, ако самъ своима рѣчима мирнимъ, постојнимъ и рѣшителнимъ начиномъ, силу недаје, то наскоро постаје лоптомъ свое ученике дѣце. Постојанство волје необходимо је нуждно. Паравно је, да се овдјона педантичка надувеност немисли, съ којомъ многи Учителји међ' ученике и у школу ступају, пакъ съ поизгнутымъ и напућенимъ носомъ на силу уважења себи траже, и тако себе на подсмѣхъ измећу; него се овдјона опредѣлитељност и извѣštност у послованию подразумѣва, съ којомъ

се оно, што је задано извершити мора, и одъ који се никаково твердоглавство отети не може. — Свагда постојанъ будући Учителј никда нетреба, да самомъ себи противослови, нити треба да то данасъ дозволява, што сутра недопушта, нити да часъ мекано са ученицима своима поступа; него дужанъ је свагда и словомъ и дѣломъ једанъ и истый да буде. Где овога постојанства не ма, ондје се нѣка неизвѣštност саобщава ученику, који съ тимъ праву мѣру свогъ владања цѣло поврећенѣ и самомъ себи и свомъ Учителју губи, и управо незна, шта је чинити дужанъ; јеръ се не по познаномъ, и извѣštномъ дужностіји чертежу, него по не-постоянномъ своевольству и непостижимој буди једнога Деспота — Учителя — управљати мора, и тако положе у себи основу за ону безхарактерност, која му преко цѣлога живота несрећу разплођава и распространјава.

3.) Учителј народнай мора имати озбиљност и пріятност. Постојанство Учителјво никда не треба да у упорство и своевольство преће; јеръ ово сердца ученице дѣце одъ Учителя отуђује, робскій страхъ рађа и неповольну покорность одъ ученика на силу истерује. Страхъ ни је у любави, но права любавь страхъ проторује. Жестоко каранѣ и виканѣ, строга средства кажњења могу кадкадъ распуштенога ученика у нѣколико поправити; но права Учителјка је сама Любавь, која се не само у умиљатомъ гласу показује, но која и у кажњењу разумну озбиљност употребља, која дѣцы неопримата, но покрай тога много погрѣшке дѣтињске живости нынай приписује, која много дѣтињске послове за знаке неваљаљства не држи, која строго, кадъ срећа дѣтина изыскује, изобличава и каштигује, но покрай тога никда душу дѣтињу не гнѣчи, и у ланце је робске не окива; него шта више, па то иде, да читанѣ, ученѣ и школско изображавање за ученика пріјатъ обичай, мила забава и сама себе натрађавајућа радња постане. — Любавь дакле некъ је у свакомъ Учителјскомъ поступку. Она нека управља Учителя при свакомъ сердца дѣтиња паженю, пакъ ће онда онъ

своевольне ученика свои погрѣшкѣ разликовати одъ оны, кое су нехотице учинѣне; онда ће онъ уроћену дѣтињску лакомысленость одъ очевидногъ немарена дѣтињгъ одѣлити; пакъ и онда, кадъ каштиговати узмора, веће и лѣпише ће му плодове донети нѣгово неблаговоленѣ, каранѣ и україванѣ мудро любави учительске, нежели цѣла гомила тѣлесны каштига једногъ школскогъ Деспота.

(продужити ће се.)

ЦВѢТОПРОДАВАТЕЉКА.

[съ Нѣмачкогъ]

Наполеонъ бавећи се у ади Слби, имао є обычай свакій данъ после полдне, по оближњимъ крајвима проодатисе, и при оваковој прилици више ђи є пута, весели ради посѣћавао. Кад — кадъ су саме не-проходиме распутице къ себи га привлачи-ле; негледаюћи на животу му претећу опасностъ; ћръ ништа му се ще тежко видило, кое не бы нѣговъ великиј духъ покорити знао.

При оваковомъ прооданю у једной долинѣ између необитавани гора нађе онъ на једну жалостну колебу, обкружену съ башчицомъ Пеларгоніјама насађеномъ, коју є једна лѣпа дѣвойка поливала, на кое се лицу примѣрна доброта, и невиность блисташе. Наполеонъ немогаше се уздржати, да некорачи у башту.

„Како се зовешъ?“ запита цвѣће поливајући дѣвойку.

Еміліа!

„А презиме?“

„Бронстоњ“

„Ты као што се види, велика си любитељка цвѣћа?“

„Ахъ Господине! оно є обдржаванѣ муга живљенja“

„Оно є обдрживанѣ?“

„На служби Господине! Свако ютро однесемъ я по једну кистарицију пеларгоније уварошь, и добијемъ зато понѣшто новаца, съ коима одъ дана на данъ живимъ.“

„А шта ти раде родитељи?“

„Я немамъ родитеља.“

„Ни отца ни матере?“

„Немамъ! Я самъ са свимъ непозната у овогиј ади. Три године, како є отаџь мой, који є кодъ нѣкогъ одѣљнија Енглезкогъ чиновникъ био, съ матеромъ изъ Лондона одпутовао, да мене, као што су често говорили, нашемъ роду, који є у Индији живио, однесу, у коима су велику надежду за будућу срећу свою полагали. Мы смо сиромаси били, и једва съ великимъ трудомъ родитељи мои набаве трошкова за овай великиј путъ; аљ на несрећу нашу судба недопусти намъ намѣру достигнути. — Отаџь ми падне у битки, и кадъ лађа къ овогиј ади приспе, и моя мати тако се яко разболове, да одавдѣ далѣ не смѣдосмосе на путъ кренути. Болесть задуго трајаше и ни од кудѣ никакве помоћи. — Једномъ кадъ смо о нашемъ жалостномъ станови њеслили, на те мысли дођемъ да є ћећемъ тругувемъ. Нѣкак ћртовацъ изъ вароши, који, као и вы, овамо дође, и за мое мало заниманѣ распыта, допусти намъ у овогиј колебици објавати. Овдѣ се моя мати мало предигне, и наскоро сасвимъ є себе болѣ осѣћала, и одъ две веће године, како отъ ове башчице свакидашњай залогай добијамо. Али сирота мати падне опетъ у исту болесть, и прође веће година дана, како ю Свевишнијиј опрости горким муга; и къ себи прими. Кадъ самъ кодъ нѣ умируће стајала, и веће јој устне блѣдити почеше опомене ме, да сву надежду у Бога положемъ и да не клонемъ; и као што ме видите Господине! Я самъ добро упамтила покойнице рѣчи, па ни самъ ни клонула.“

Свршивши ово добро дѣвойче свою бесѣду, не млаше се од плача задржати.

Говоръ нѣћи врло є трону великогъ овогъ мужа, умыслима удубљенъ стајо є онъ, и једанъ тихиј уздысай продре му изъ стенији прсјо.

Сирото дѣте, помисли онъ далѣ у себи, каква є разлика између моси и нѣне судбине. Она матере а я дѣтета немамъ. На ово покрје лице рукама.

Међутимъ брзо дође къ себи говорећи
дѣвойчици: „Дѣте мое, за ову посѣ-
ту желio бы какавъ споменъ одъ тебе, одъ
найљишегъ твогъ цвѣха избери ми нѣко-
лико.“

Дѣвойка му донесе и радостно прогово-
ри: „Ахъ зашто нисте ранiе долазили овамо,
те бы моя мати може быти и садъ јошти
живила, и не бы трпила ни у чемъ нужду.“

„То је све дѣте мое, врло лѣпо, ты и-
манъ поштено срце, и зато ћу те и више
пута походити.“

„Али Господине! — проговори она сва-
јастићена, гледаюћи дукатъ, кои јој је Напо-
леонъ у руку стиснуо „И за овогико но-
ваца не могу вамъ доста цвѣха надавати.“

„Ты се о томъ ништа небрини,“ прогово-
ри Наполеонъ, продужући свой путъ.

Емилја по краткомъ времену дочує свогъ
благодѣтеля име, и нѣгова слава и несрѣћа
врло јој се срца косну.

По истечению два дана, опеть је посѣ-
ти Наполеонъ: али садъ праћенъ одъ више
своји пратијели. Емилја понуди високо ове го-
сте смоквама, цвѣћемъ и вришкомъ водомъ
која изъ нѣне башче извираше.

„Вы видите, — рекне Емилја Наполеону — да самъ Васъ изчекивала; али сожа-
луюмъ, што болѣ више нисамъ могла до-
чекати, иначе бы цѣло мое благо кое сте
ми поклонили, потрошити морала.

„А я, рекне Наполеонъ мало бы те по-
карао, што збогъ мене толику бригу водиши. Я ништа друго не изыскујемъ одъ тебе, кадъ
ти доћемъ, но нѣколько смокава изъ твоје
башче, и јданъ напитакъ воде, Јрбо знай да
самъ и я старый војникъ као што је и твой
отацъ био, и да онъ не може себи свагда
угаћати вришкомъ водомъ и смоквама.

Одъ овогъ дана Наполеонъ, кадгдје се
по овогиј краини проодао, никадъ нiе пропу-
стio колебу ове лѣпе дѣвойке походити, и
тамо нѣколько минута забавити се. Тадъ је
обично дѣвойка стајала на колебни врати,
умиљавајући се съ набранимъ цвѣћемъ. Алъ
се по краткомъ времену Наполеонъ разбо-
ле, одъ чега се доцнje и престави. Кадъ
је видиа дѣвойка, ди је неудостојава нѣнъ

лагодѣй свога подворена, сама је одлази-
ла сваки данъ у Лонгводъ, ди се о ста-
њу Наполеоновомъ извѣсти; и кодъ нѣговы
людји свагда по једну киту цвѣха, да бы
Наполеону предали, остављајући, жалостна се
враћала натрагъ, што милогъ добротвора
свогъ не може да види.

Једанъ данъ сѣдећи у својој колебици
чује лупу одъ кола, изтрчи на врата, и о-
пази приближујућегъ се Наполеона. . . Ели
дѣте мое, да велику промѣну видишъ на ме-
ни?“ — „Заиста — рекне дѣвойка — заиста
здраво стесе промѣнули, али ћете се вы
и излечити.

„Надамъ се дѣте мое, — одговори онъ
сумнително, алъ было како му драго, данасъ
самъ тебе желio видити. „То рекавши си-
ће се съ кола, и съ великимъ Трудомъ.
вукући тѣло свое, дође до колебе; овдѣ сѣ-
не, и руке на прса метнувши рекне дѣ-
войци:

„Донеси ми чашу воде дѣте мое, валь-
да ће ону ватру загасити, коя ме изнутра
пали.“

Вода се брзо донесе, и чимъ је попије. м-
ца черте, на коима се смртна мука виђаше,
мало се промѣну. „Благодаримъ — рекне,
руке къ небу дижући — благодаримъ на
овогиј лѣковитој водици, коя ми је сву
болю ублажила. Зашт' се преће сетио ни-
самъ да ове воде пiемъ. вальда бы али
садъ је већъ доцканъ!“

„Я самъ увѣрен, рекне Емилја одушев-
љена, да ће више ова вода помоћи. Одеадъ
ју више сваки данъ ове воде доносити, и ова
је више и излечити“

„Мене излечити? одговори Наполеонъ
— никадъ ни до вѣка. Не дѣте мое, ты ме
садъ послѣдњији путъ видишъ. У мени ле-
жи боля, коя ће ме у гробъ отерати. Бу-
дући те више нећу моћи видити, мое спра-
ма тебе наклоности јданъ споменъ желимъ
оставити. Съ чимъ ти дакле могу помоћи?“

У сузама топећи се Емилја падне му
къ ногама, интући нѣговъ благословъ. Ве-
ликij овай мужъ страшно је колебање уну-
трашње претрпio; прси му се одмараше, очи-
къ небу управи, изъ кои су сузе капљале. Ру-

ке на главу дѣтета метнувши упусти се у дубоке мысли.

Одъ овогъ дана Емилія, по обѣданю, свагда є изъ извора воде, и изъ башче по једну киту цвѣћа у Лонгводъ носила, и свагда се жалостна враћала, ёр' одъ дана на данъ све се у опаснѣи станов болестникъ налазио.

У једномъ красномъ ютру весела є по-тила у Лонгводъ, ёр' є пре тога дана чула да є Наполеонуболѣ и она є сасвимъ себе за срећну држала, што му є плијко ладне воде доносила. Ал' кадъ є већь приспѣла, чує, да є Наполеонъ на сајртномъ часу. Дѣвойка га є желила још једануутъ видити, али јој не допусте. Међутимъ на велику молбу ићи пусте є у собу умирућегъ. Наполеонъ даде отворити прозоръ, кој є на Французку гледао, и садъ овой земљи опроштати изрекне. Но слѣна рѣчицаму є „Французска“ била, коју изрекавши одма се представи у кругу свои пратитеља. Млада дѣвойка видећи то упусти цвѣће, кое є за ићи донела била, и обнесвѣшћена стропошта се на земљу.

Свакій путникъ; кој є доџије у Слбу долазио, о наклоности, коју є Наполеонъ къ овој дѣвойци указивао, могао є чути, и ово є довольнији узрокъ био, да се те сироте дѣвойке станъ врло поправило. Ићкији зајужнији младињи, као членъ калетадијанској дружтва врло се обогати, пружи јој свою вѣрноста руку, и Бранетонъ Емиліја садъ є једна одъ најчестнїји и најбогатији Енглезски дама.

Ђ. М. Деспотовић.

ЈДАНЪ СТАРЫЙ ЧЕСКИЙ СУДЪ.

У једномъ рукопису изъ петнаестогъ столѣтја налазисе јданъ једнокиј слѣдуюћи процесъ, кој су Биргермайстеръ и Сенатори Вароши Берауне съ томъ молбомъ послали на Верховный тада у Прагу мѣсту љије Судъ, да га овай прегледи и пресуду сверху ићи изрече. — Два сајда сирћији правили су заедно јданъ дубокъ бунаръ.

Јданъ отъ ныји двоице случајно тако омакнене, да бы се заиста у бунаръ стропоштао био, у којемъ бы безъ сумњи и свою смрт нашао, ёрбо никаковы людји оближе нје био, кој бы му у онай паръ у помоћь притећи могли; да га другији уплашенъ о такој свога друга опасности, брже болѣ потегнувши предъ ићиа рукама отъ исте животу претеће му опасности нје избавио: но у истој брзини и наглости некако му се рукомъ дотакне тако јако једногъ ока, да га та-ки силе видовије лиши. Садъ овай безъ ока заоставши почне лелекати, и непазећи на то, да му се са случајномъ овомъ повредомъ животъ ићи спасао, тако обтужи свогъ избавитеља кодъ мѣстногъ у Берауне Суда, да му онъ поврећену штету надокнади. — Заиста ни јданъ данашњи Правдословъ при оваковомъ догађају небы досудио, да повредитељ поврећеномъ штету надокнади. Алъ како є чудновато тада Судъ за ныји двоицу испао! Биргермайстеръ и Сенатори Прагској верховногъ Суда оваку пресуду учине; као:

„Мудри и разсудљиви Мужје, Биргермайстеръ и Сенатори вароши Берауне, любезни пратитељи и Сајди! Вы сте намъ писали; како су два отъ ваши Сожитела при грађеню једногъ дубокогъ бунара и т. д. На кое мы Вамъ са пристойнимъ почитаниемъ пра-ведну просуду шиљмо: Будући да вашъ предпомену-ти сожитель, као јданъ неблагодарни сынъ, благо-дјењије ићи учинио не ће съ благодјењијемъ да награди: тако му мы наложемо, да се даде у истој бунаръ спустити, изъ когъ после нека га ићиовъ други напољ извлачи, инти више ткогод другији да му по- помогне. Пакъ ако се онъ безъ икакве повреде тѣлесне напољ изъ бунара извади, то є онда ићиовъ други, кој му є око избио, подверженъ, да му најшешену штету надокнади: ако ли напротивъ Обтужитељ нева-ће за добро, у бунаръ спуштатисе, то обтуженикъ не-ка се отъ тужбе освободи и за некривца прогласи.

А Н Е К Д О Т А.

Прошајстогъ лѣта погоди јданъ Слав-не Сремске Вармеће Чиновникъ за 100-форинтиј у шайну једногъ Сремца, кој є у свомъ селу Кнезъ био, да га Пожунъ отвезе, и одтудъ децу своју, да

преко вакаціе кодъ куће време проведу, опетъ кући довезе. И будући, да се ово у Петровъ постъ догодило, а нашъ Кнезъ не желећи у путу раскошнымъ показатисе, кому да бы јоштъ коју крайцару и кући съ пута донети могао, цѣлогъ свогъ до Пожуну пута раніосе са сувимъ хлѣбомъ и бѣлимъ дукомъ. И тако у свакој гостіоници, кадъ је ма, поредъ кога годъ сѣо, или съ кимъ годъ жељio поразговаратисе, свакій је, чуднимъ задајомъ бѣлогъ лука гонѣњъ, отма подалѣ отъ нѣга бѣгао. А Кадъ у Пожуну дођу, ту га момакъ Посланика Славне Сремске Вармеће на Дјету позове, и тако съ њимъ се на Галлерію попне; но и тамо Кнезу и мајстру нѣговомъ кожуву почесть учинића буде, и съ пута му се све укланяло. — Кадъ су у повратку већ близу Пеште били, онда онъ говорити почне: Господине! башъ Вамъ благодаримъ, што сте ме за кочјаша погодили, баръ самъ видјо Дјету, и био на Дјети. Пакъ како ти се доша да? запита га Господинъ: Ао, врло лепо! учили неки люди; како я дођо, а они се сви уклонише, и мене напредъ пропустише. Господинъ га на ово далѣ упыта, а зашто? не знамъ, рече, управо; ал' вальада зато, што самъ Кнезъ, а съ Вармећскимъ Катањомъ идемъ. — Ние зато кукавче! већ видишъ, да ти се масть на кожуву учварила, пакъ нико са отличномъ и чистомъ халбиномъ ніје радъ о кожухъ твой да се очеше. — Него кажи ми, шта си видјо на Дјети? далѣ га упыта Господинъ. Кадъ самъ я дошо, онда је једанъ Свештеникъ усто, пакъ говори мыслимъ нигдаръ краја. — Кадъ после једанъ Вармећашъ поче опетъ валатати, Свештеникъ уситни пакъ седе. Све је добро Господине, само је то једно рђаво. Шта то? Што ни самъ ништа разумео. —

(сообщію М. Р.)

ДОПИСЪ.

Изъ Далмаціе. Овде је пре пришествія Н. Высокопреосв. Г. Јерофеа Мутибарића садашњегъ нашегъ Епископа како у Цркви Задарской тако и у школама великиј нередъ био; јербо су Клирици у цркву весма касно на утренњу ишли, и тако хійтѣћи да

бы се опетъ изъ предмета учебны приуготовили, Богослуженіе су веома сокращавали, сирѣћь оставляли су Полунощицу и первый часъ; а и оно, што су читали, све су тако скоро читали, да текъ што је једанъ отъ једне стране почeo једно читати, већ је в таки и другиј съ друге стране почeo друго читати, и тако утренња, који бы найманѣ једанъ часъ трајали морала, и више отъ једне четверти часа трајала; а и како ће трајати дуже, кадъ Камона никадъ ни су хотѣли читати, него само су Катавасио појали. Пакъ кадъ је то тако, гдје ће Клирици моћи своме Званію научити? — Зашто не бы сви Учитељи Клирикалви у Цркву на св. Богослуженіе ишли, и онде свое Ученіке управљали?

Кромѣ тога овамо и Пароси свою дужностъ како треба, иши су отправљали; само за примѣръ засадъ овде приводимъ да је једанъ Парохъ у присутствију садашњегъ Г. Епископа једанъ Парастосъ веома накратко совершио тако, да је само мало нѣшто појо, а канонъ при писаний сасвимъ изоставио: за кое га је Г. Епископъ опоменуо, да то у напредакъ више неусудисе чинити.

Све ове недостатке садашњиј Г. Епископъ съ крайнимъ своимъ негодованіемъ примѣтio. и абје је заповѣдио, да се ништа у црковномъ Богослуженію неизостави, во да се све по пропису совершава. Ревнивиј Г. Епископъ самъ у својој саали свакій данъ дае средствијемъ свога Капелана и три Клирика утренњу и вечерњу совершавати, и кадъ присутствује у цркви на св. Лутургиј, кое Онъ сваке недеље и празника чини, то недопушта, да се „Благослови душе“, као што се досадъ чинило, изоставља. Кому, похвале достойнији вышеспоменутый Г. Епископъ издао је заповѣсть, да свакіј Калугњер у свое време има чинио у цркву ходити. И вообще за ово кратко време Цркве су сасвимъ другиј благозрачнији видъ добыле. да Богъ поживи пуноглавногъ нашегъ Г. Архијастыра на много лѣта здрава и неврдима, да почету свою красну и полезну ревностъ продолжити може.

ТУЖНА ВѢСТЬ.

[съ Границе]

Опетъ грудна и претужна за родъ Сербскій жертува! — У Земуну 20-ти Февруаріа т. г. пріимивши св. Причестїе упокојосе у врућици 68-ме године дѣтейнисъ и важногъ живота свогъ, Благородн. Г. Ваг-

сліе Лазаревичъ, Мајоръ, Градоначалникъ Земун-
сий, Ассистентъ Сербсконароднѣ Кассе, и Иѣговъ. Ц.
кр Величествомъ отређеный, (купно съ Благород. Г.
Іоанномъ Хаджићемъ, свю Права Докторомъ и проч.)
Законосписатель, прерођаваюћесе Державице Сербске.
Покойникъ є у Земуну 32. године примѣрно живио, и
то 6. као Синдикъ, а 26. као Градоначалникъ, на діку
Сербскогъ рода чинодѣйствујући. — У вторникъ є 22.
февру. велелѣпно погребен. Шта є, и кога є цѣо Серб-
ски родъ, у никда не заборављномъ Покойнику изгу-
био?! — надамосе, да ће скоримъ то, вешто перо у-
ченны Сербала обелоданити. Вѣчна му радость и лагка
земљица! — Онъ є у пуной мѣри човекъ, на свомъ
мѣсту био.

П. Д.

ХУДОЖЕСТВО ОСЛОБОЂЕЊА ИЗЪ РОБСТВА.

Царь Россійскій наредio є одно художествено друж-
ство у Москви, и 6000 сребрных рублей изъ державногъ
сокровища, стъ почеткомъ 1844. године, за иѣга опре-
дѣлио. Исто дружество стои непосредственно подъ Цар-
скимъ заштитомъ. У школу ће се и ученици изъ ста-
ни робства прімати; ако кои отъ дружства сребрну
медаљу, или титулу Художника добые, то ће се онъ та-
ки изяснити за свободногъ Човека.

С М Ђ С И Ц Е

Данубица у неделю є Христіанинъ, у понедељакъ
Грекъ, у вторникъ Персіанинъ, у среду Ассуріанацъ
у четвртакъ Египтянинъ, у петакъ Турчинъ, а у
субботу Іудей: јербо ово су разни одмора дани овы
овдѣ назначены народа.

¶ Огъ стране Верховногъ Кр. Народны наши Школа Надзирателства препору-
чује се, свимъ Г. Г. Диштрікуальнымъ и Локальнымъ Директорима, и свимъ Г. Дѣтона-
ставницымъ, да по могућству настое на Објавлену Ш-ћу книгу Стіхотворенія почившегъ
Лукіана Мушицкогъ Предчисленике совокупити, и потрудесе имена нյова купно съ
новцима у Новый Садъ Г. Георгиј Куріаковићу послаги.*)

*.) О важномъ овомъ дѣлу, кое є заиста за просвѣщеније Сербскогъ Рода нашегъ, а особито за Любом-
телѣ книжества необходимо нужно, было бы излишно овде похвалу наводити; јербо ће оно по себи кен-
годъ и пређашња Издања незаборављногъ овога Мужа свимъ Родолюбцима и Любитељима Књижества Срба-
когъ полезно быти.

И.

Скоротеча излази у седмици 2 путъ, Четверкомъ и Недельомъ; цена му є како за овдашиј тако и за стро-
не Предчисленике за поль године 4 фор. у сребру. Предчислитисе може на свакой ц. кр. Пошти, и у Пешти
кодъ Извавателя, у Бедемской улицы (Bastei Gasse № 349.).

Изваватель Димитрій Јовановићъ.

У ПЕШТИ словами Баймоловими.

Кодъ Тункінезаца иматаковий еданъ обычай,
да, кадъ се коме на смртъ осуђеномъ злочинцу, индо-
стиво животъ поврати, онъ мора осамь дана у уст'ма
траву носити, за знакъ да є пре скоту подобанъ био,
кадъ є скаредно и за каштигу дѣло учинио.

У Гречіи, по нյовои Позорствователю, и-
ма данашњимъ даномъ 800,000 житеља. отъ коихъ на-
лазује само 25,000 Романо — Католика.

Дошавшемъ једномъ путнику на конакъ у еданъ
гостилинику, виђаше се порціја ела мала быти; зато
отважно повыче онъ; „Господар! Крчмару! та усекни-
те ову свећу, да бы више видити могао!“

ТРГОВАЧНЕ ВѢСТИ.

У Пешти, 19. марта п. р. цѣна ране є в
ова, као: пештанскій меровъ жита 115 до 125, на-
полнице 70—85, ражи 64—70, ечма 50—60, зоби 45—
50 и кукуруза 60 до 75 грошића у шайну.

У Бан 2. Мар. цѣна ране є слѣдујоћа, т. е. пож.
меровъ жита 47—57, наполнице 35—40, ражи 34—35,
ечма 24—25, зоби 24—25, и кукуруза 30 грош. у
шайну.

У Ћуру 9. Мар. пож. м. жита є 52—66, на-
полнице 44—46, ражи 45—46, ечма 34—36, зоби 32—
34, кукуруза 38—45 грош. у ш.

У Шопроню. 6. Мар. Куповао се пож. мер. жита
по 80—105, ражи по 60—65, ечма по 43—45, зоби
40—44, кукуруза по 55—60 гр. у ш.

У Пожуну, 8. Мар. продајао се пож. мер. жита
по 80—97, ражи по 57—65 ечма по 45—48. гр. у ш.

У Печуу 9. М. могао седобыти пож. мор. жита за
60—62, наполнице за 40—42, зоби за 23 кукуруза за
32 гр. у ш.